

CONGRES – HET BELANG VAN HET KIND

2 December 2021
Jaarbeurs, Utrecht

"Het belang van het kind" is een vaak gebruikte term, maar iedereen lijkt er anders invulling aan te geven.

Wat kan er allemaal verstaan worden onder "het belang van het kind"? En wat dan met de belangen van de ouders? Doen die er dan niet meer toe? Wat betekent het belang van het kind eigenlijk juridisch gezien? En hoe en wanneer maak je onderscheid tussen de juridische en de pedagogische aspecten van "het belang van het kind"? Hoe wordt dit begrip binnen de context van scheidingssituaties als wapen ingezet en hoe verhoud je je daar dan als hulpverlener toe? Hoe kan het belang van het kind ingezet worden ter voorkoming van een uithuisplaatsing?

De sprekers op dit congres zullen hun antwoorden op deze en andere, aanverwante vragen delen met de deelnemers.

Doelgroep

Dit congres is bedoeld voor hbo en academisch opgeleide professionals die zich in hun werk moeten verhouden tot "het belang van het kind".

Leerdoelen

Na deelname aan dit congres heb je kennis opgedaan over:

- Het begrip 'het belang van het kind' in relatie tot de hulpverlening;
- Het hanteren van 'het belang van het kind' vanuit het perspectief van de ouderschapstheorie;
- De pedagogische invulling van 'het belang van het kind';
- De juridische invulling van 'het belang van het kind' en hoe je je hiertoe als hulpverlener kunt verhouden;
- Professioneel handelen wanneer 'het belang van het kind' binnen de context van een (conflict)scheiding als wapen ingezet wordt door betrokkenen;
- Hoe je subtiel balanceert tussen kindperspectief en ouderperspectief;
- Hoe het belang van het kind als hefboom aangewend kan worden om een uithuisplaatsing te voorkomen.

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden
10.15 uur Prof. Dr. Susan Branje - De belangen van het kind: wat, waarom en hoe
11.00 uur Dr. Carolien Gravesteijn - Het belang van het kind van het ouderschapsperspectief
11.45 uur Pauze
12.15 uur Mr. Lydia Janssen - Wetgeving en juridische kaders
13.00 uur Lunchbuffet
14.00 uur Deelsessies
Deelsessie 1A Drs. Katrien de Vuyst - Hoe kan je door samenwerking met ouders een uithuisplaatsing voorkomen?
Deelsessie 1B Wim Goossens - De balans tussen kind- en ouderperspectief
15.00 uur Pauze
15.30 uur Deelsessies
Deelsessie 2A Kim Jolink - Het belang van het kind binnen de gedwongen hulpverlening
Deelsessie 2B Drs. Liesbeth Groenhuisen - Het belang van het kind in echtscheidingsituaties
16.30 uur Afsluiting

Sprekers

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido van de Luitgaarden is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.

Prof. Dr. Susan Branje

Bijdrage: Belangen van het kind

Susan studeerde ontwikkelingspsychologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen (RU) en promoveerde daar in 2003 cum laude op een longitudinaal onderzoek naar persoonlijkheid en relationele ondersteuning in gezinnen van adolescenten. Sinds juli 2002 is ze verbonden aan de opleiding Pedagogische wetenschappen en de Onderzoeksgroep Jeugd en Gezin van de Universiteit Utrecht, sinds 2012 als Hoogleraar. Ze doet onderzoek naar ontwikkeling en relaties in de adolescentie.

Susan Branje gaat in haar inleiding in op het begrip 'het belang van het kind'. Wat kunnen we hieronder verstaan, waar zitten de kansen en bedreigingen en wat dit impliceert dit voor professionals werkzaam in de hulpverlening en het onderwijs?

Dr. Carolien Gravesteijn

Bijdrage: Het belang van het kind vanuit het ouderschaps-theorie-perspectief

Carolien heeft klinische psychologie aan de Universiteit Leiden gestudeerd. Vanaf 2012 is zij lector Ouderschap & Ouderschap aan Hogeschool Leiden en sinds 2 jaar lid van Raad van Toezicht van het Kaboutershuis in Amsterdam. Zij heeft boeken geschreven en wetenschappelijke artikelen gepubliceerd over ouderschap, opvoeden, levensvaardigheden en rouwverwerking. Momenteel volgt ze meer dan 500 ouders vanaf het moment dat ze

zwanger zijn. De kinderen zijn inmiddels 4 jaar. Ook doet ze gesubsidieerd onderzoek naar het versterken van Levensvaardigheden van kinderen op school en het bevorderen van ouderbetrokkenheid.

Mr. Lydia Janssen

Bijdrage: Maakt het belang van het kind alles mogelijk?

Lydia is jurist, zelfstandig adviseur en opleider, gespecialiseerd in recht, (jeugd)zorg en welzijn. Zij heeft in opdracht van het ministerie de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ontworpen. Lydia heeft ruime werkervaring op het gebied van privacyreglementen, ouderschap en gezag, dossiervorming, beroepsgeheim en juridische aspecten van de (jeugd)zorg en incidentenonderzoek. Zij is auteur van diverse brochures en boeken over recht en zorg.

De erkenning, dat het kind recht op leven en de grootst mogelijke ontwikkelingskansen heeft, is wettelijk vastgelegd. Het kind moet beschermd worden tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, met inbegrip van seksueel misbruik en lichamelijke en geestelijke verwaarlozing. Welke juridische kaders zijn van belang en wat betekent het in de praktijk van de hulpverlening? Lydia Janssen gaat in deze presentatie in op de kansen en de risico's in relatie tot de belangen van kinderen.

Drs. Katrien De Vuyst

Bijdrage: Hoe kan je door samenwerking met ouders een uithuisplaatsing voorkomen?

Katrien is orthopedagoog-generalist en begon haar loopbaan bij De Viersprong. Daarna maakte zij de overstap naar Stichting Prisma en richtte zij zich op ambulante, systemische behandeling voor jongeren die anti-sociaal gedrag vertonen, waarbij ouders en/of jongeren op LVB niveau functioneren. Momenteel werkt Katrien bij Pro6 Jeugdhulpverlening te Breda, als regiebehandelaar en ontwikkelaar van nieuwe ambulante systemische producten. Als er een uithuisplaatsing voorkomen wil worden, zullen de volwassenen om het kind heen moeten samenwerken en veranderen. Maar hoe krijg je deze volwassenen zo ver? En wat als een ouder een verstandelijke beperking heeft? Welke handvatten geven de systeemtherapie, de gedragstherapie en de cognitieve therapie ons? Deze vragen vormen de rode draad in de deelsessie onder leiding van Katrien De Vuyst.

Wim Goossens

Bijdrage: Kind belang = Ouderbelang!

Wim deed jarenlange ervaring op als ouderbegeleider. Bij Zuyd Hogeschool, faculteit Sociale Studies, heeft hij als expertdocent in het Initieel Onderwijs van de Social Worker (keuzemodules, minoren, gastcolleges) en in de Post-HBO (leergang ouderbegeleiding, basismodules, incompanytrajecten) als projectleider een belangrijke impuls gegeven en bijdrage geleverd aan het uitdragen van de ouderschapstheorie en de methodiek ouderbegeleiding. Wim is een van de initiatiefnemers bij het oprichten van een Europees samenwerkingsverband tussen 7 Europese Hogescholen over de het thema ouderschap: Het International Parenting Program i.s.m. het ECB ontwikkelde hij een online cursus + daaraan gekoppelde training over oudergericht werken. Regelmatig publiceert over thema's rondom ouderschap en ouderbegeleiding.

Startend vanuit zijn ervaringen in de ruim afgelopen 25 jaar met tussen de 250 en 300 zorgprofessionals die betrokken waren bij zijn zoon, zal Wim Goossens in zijn bijdrage vanuit zijn professionele expertise reflecteren over het eenzijdige benadrukken van het kind

belang. Daarbij zal hij een dergelijke focus problematiseren en bespreken hoe dit kan leiden tot morele en methodische dilemma's van de professional richting de ouders waarmee hij werkt. Daarbij is tevens een risico en mogelijke valkuil dat er vanuit het kindperspectief persoonlijke opvattingen over opvoederschap (kindperspectief) en normatieve ideaalbeelden over ouderschap worden geïntroduceerd. Dit is eens te meer het geval omdat de context van professionals een sociaal discours en organisatorische context is die uitgaan van het kind belang preferent stelt. Aan het einde van zijn betoog behandelt hij een aantal denkrichtingen om het kind- en ouderbelang in juiste balans te plaatsen.

Kim Jolink-Verkuijen

Bijdrage: Het belang van het kind binnen de context van de gedwongen hulpverlening

Kim Jolink is opgeleid binnen de cultureel maatschappelijke vorming en het maatschappelijk werk en dienstverlening. Het verbinden van het domein welzijn en zorg is en blijft 1 van haar speerpunten. Zij heeft ruime ervaring in het werken met jongeren uit alle lagen van de bevolking. Van enkelvoudige problematiek tot meervoudig complex. Van jongeren die om zorg vragen tot jongeren die zorg mijden. Al deze ervaring is opgebouwd binnen de jeugdzorg, het onderwijs maar met name het straathoekwerk. Momenteel werkt zij voor XLGroup Streetcare in het straathoekwerk en is zij eigenaar van KIM Streetwise Advies van waaruit onlangs de werkmethode Streetcare is uitgebracht. Een methode die inzoomt op jongeren met complexe multi-problematiek, veelal afkomstig uit de straatcultuur. Streetcare brengt de jeugdzorg terug naar de jongeren, en leert vanuit verbinding en aansluiting grenzen te stellen aan het toch vaak moeilijke gedrag van deze jongeren.

De huidige jeugdwet in combinatie met de invoering van het SKJ maakt dat steeds meer wordt ingezoomd op de veilige ontwikkeling van het kind. Iets wat niet per definitie slecht hoeft te zijn. Echter, wanneer hulpverlening vanuit een verplicht kader komt ontstaat er een spanningsveld tussen enerzijds de autonome ontwikkeling van het kind en zijn eigen leerprocessen en anderzijds de noodzaak tot het vlot trekken van de ontwikkelingsbedreigende situatie. Tijdens deze bijdrage gaan we met elkaar aan de slag om te ontdekken wanneer een ontwikkelingsbedreiging daadwerkelijk bedreigend is. Maar gaan we vooral aan de hand van praktische voorbeelden leren laveren tussen de autonome ontwikkeling van het kind, het stimuleren van leerprocessen en tegelijkertijd kunnen voldoen aan de kaders van ons beroep. De inzet is voorkomen van uithuisplaatsing van het kind, door vanuit een andere bril naar gedrag te kijken en vanuit die andere bril ook anders durven sturen op ouder en kind.

De focus van deze bijdrage ligt op de doelgroep die afglijdt richting (licht)crimineel gedrag en uitval in de maatschappij. Het gedwongen kader van hulpverlening kan gaan van jeugdreclassering tot onder toezichtstelling tot plaatsing in de jeugdzorg +

Drs. Liesbeth Groenhuijsen

Bijdrage: Belangen van het kind in echtscheidingsituaties

Liesbeth is klinisch pedagoog en echtscheidingsdeskundige. Na haar studie Pedagogiek was Liesbeth werkzaam in de jeugdgezondheidszorg en de Kinder- en jeugdbescherming. Zij groeide uit tot een nationale autoriteit op het gebied van (v)echtscheiding, is regelmatig als deskundige te gast in diverse radio- en televisieprogramma's en is auteur van diverse boeken op het gebied van Echtscheiding, Adoptie en Stiefgezin.

De gevolgen voor kinderen die een echtscheiding meemaken zijn divers. Zo hebben kinderen van gescheiden ouders een vergrote kans op het ontwikkelen van problemen. Meer

en meer wordt er met kinderen gesproken als de ouders na scheiding een ouderschapsplan maken of als ze in conflict blijven met elkaar. Maar wordt er ook echt naar de stem van het kind geluisterd? En wordt ook begrepen wat een kind ons echt wil vertellen? In deze deelsessie gaat Liesbeth Groenhuijsen in op de rol die de begrippen 'loyaliteit' en 'het belang van het kind' kunnen spelen als stoorzender in het begrijpen van de nood van kinderen.